

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

KRR-4100-02-01/2014

Nr ewid. 114/2014/P14/001/KRR

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2013 r. planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych

Warszawa maj 2014 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

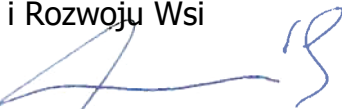
Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2013 r. planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych

---

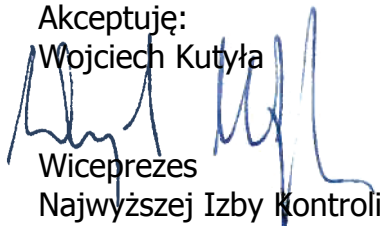
Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Waldemar Wojnicz

Akceptuję:
Wojciech Kutyla

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:
Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 13 maja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Ocena kontrolowanej działalności.....	4
1. Ocena ogólna.....	4
2. Sprawozdawczość.....	5
II. Wyniki kontroli	6
1. Przychody, dochody oraz wpływy Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	6
1.1. Planowanie przychodów, dochodów oraz wpływów Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	6
1.2. Wykonanie planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	6
1.2.1. Wykonanie przychodów i dochodów Agencji Nieruchomości Rolnych.....	6
1.2.2. Wykonanie przychodów i wpływów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	7
1.3. Należności Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	8
2. Koszty i wydatki Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	10
2.1. Planowanie kosztów i wydatków Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	10
2.2. Wykonanie kosztów i wydatków Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	11
2.2.1. Wykonanie kosztów i wydatków Agencji Nieruchomości Rolnych.....	11
2.2.2. Wykonanie kosztów i wydatków Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	12
2.3. Zobowiązania Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	16
2.4. Pożyczki udzielone przez Agencję	17
3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych.....	18
4. Księgi rachunkowe.....	18
5. Wykonanie zadań	19
6. Kontrola wewnętrzna i audyt wewnętrzny w Agencji	22
7. Wyniki innych kontroli	23
III. Informacje dodatkowe.....	26
Załączniki	27

I. Ocena kontrolowanej działalności

Agencja Nieruchomości Rolnych jest agencją wykonawczą w rozumieniu art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ i działa na podstawie ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa² oraz statutu³, a nadzór nad Agencją sprawuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi (art. 3 ust. 2).

Zgodnie z art. 8 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa i statutem ANR, organem Agencji jest Prezes Agencji. W skład Agencji wchodzi Biuro Prezesa, 11 oddziałów terenowych (OT ANR) oraz 5 filii oddziałów terenowych.

Stosownie do art. 20 ust. 1 i ust. 2 wyżej wymienionej ustawy, Agencja prowadzi odrębnie własną gospodarkę finansową oraz gospodarkę finansową Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Zasobu WRSP) i w związku z tym sporządza odpowiednio projekt rocznego planu finansowego Agencji oraz projekt rocznego planu finansowego Zasobu WRSP.

W 2013 r. Agencja realizowała zadania określone w art. 6 ust.1 pkt 1–7 i pkt 10 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, dotyczące w szczególności tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych, restrukturyzacji, prywatyzacji i zagospodarowania mienia rolnego Skarbu Państwa oraz zadania określone odrębnymi przepisami.

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ wykonanie przez Agencję Nieruchomości Rolnych planów finansowych Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa za 2013 r.⁵

Ocenę pozytywną w szczególności uzasadniają: prawidłowe ustalenie planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz prawidłowe wykonanie przychodów, wpływów oraz kosztów i wydatków Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Terminowo i rzetelnie sporządzono roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg rachunkowych w Biurze Prezesa ANR.

W 2013 r. przychody Agencji wyniosły 289.504,5 tys. zł, a koszty 265.269,3 tys. zł. Przychody Zasobu WRSP wyniosły 4.366.812,6 tys. zł, a koszty 2.954.565,1 tys. zł. Dochody Agencji w 2013 r. wyniosły 270.190,5 tys. zł, a wydatki 361.532,1 tys. zł. Wpływy z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP w 2013 r. wyniosły 2.488.489,1 tys. zł, natomiast wydatki wyniosły 2.372.692,7 tys. zł⁶.

---

¹ Dz.U. Nr z 2013 r., poz. 855 ze zm.

² Dz.U. z 2012 r., poz. 1187 ze zm.

³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie nadania statutu Agencji Nieruchomości Rolnych (Dz.U. Nr. 262, poz. 1567).

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ Kalkulacja oceny ogólnej została zawarta w załączniku nr 4 do Informacji.

⁶ Według skorygowanych sprawozdań Rb-35 i Rb-40 z dnia 22 kwietnia 2014 r., które NIK otrzymała w dniu 30 kwietnia 2014 r. oraz skorygowanych sprawozdań Rb-40 z dnia 29 kwietnia 2014 r. – które wpłynęły do NIK w dniu 5 maja 2014 r. – przychody Agencji wyniosły 289.483 tys. zł, a koszty 265.275 tys. zł. Przychody Zasobu WRSP wyniosły 4.404.973 tys. zł, a koszty 3.008.412 tys. zł. Dochody Agencji nie zmieniły się, a wydatki wyniosły 361.532 tys. zł. Wpływy Zasobu WRSP wyniosły 2.488.515 tys. zł, a wydatki 2.372.698 tys. zł.

2. Sprawozdawczość

Sprawozdania budżetowe za rok 2013⁷:

- z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35),
- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na rok 2013, planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40),

a także

- sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2013 r. o stanie:
  - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
  - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)

zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów: z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁸, z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁹ oraz z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁰.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów, przychodów, wydatków i kosztów oraz należności i zobowiązań w 2013 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Kwoty wydatków wykazane w rocznych sprawozdaniach z wykonania planu finansowego agencji wykonawczej w układzie zadaniowym (Rb-BZ2) ANR i Zasobu WRSP były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w powyższym rozporządzeniu.

⁷ Sprawdzeniu podlegały sprawozdania częściowe sporządzone przez Biuro Prezesa ANR oraz oddziały terenowe dla Zasobu WRSP.

⁸ Dz.U. z 2014 r., poz. 119.

⁹ Dz.U. Nr 298, poz. 1766.

¹⁰ Dz.U. Nr 43, poz. 247 ze zm.

II. Wyniki kontroli

1. Przychody, dochody oraz wpływy Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

1.1. Planowanie przychodów, dochodów oraz wpływów Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

W planach finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych oraz Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na 2013 r. określonych w załączniku Nr 12 do ustawy budżetowej na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r.¹¹, znowelizowanej ustawą z dnia 27 września 2013 r.¹², prawidłowo zaplanowano przychody ogółem w wysokości odpowiednio: 270.850 tys. zł i 3.531.400 tys. zł.

Dochody Agencji zaplanowano w kwocie 270.850 tys. zł. Wpływy z zagospodarowania mienia Zasobu zaplanowano w kwocie 2.032.200 tys. zł.

Po zmianie ustawy budżetowej zostały wprowadzone zmiany w planie finansowym Zasobu WRSP – po uwzględnieniu wniosków Prezesa Agencji. Przychody zostały zwiększone o 309.000 tys. zł do kwoty 3.840.400 tys. zł. Wpływy z zagospodarowania mienia Zasobu zwiększono o 164.561 tys. zł do kwoty 2.196.761 tys. zł.

Zmiany dokonane w planie Zasobu dotyczyły w szczególności:

- zwiększenia przychodów ze sprzedaży mienia Zasobu o kwotę 41.000 tys. zł oraz wpływów z tego tytułu o kwotę 29.561 tys. zł, związanych głównie z powiększeniem o 2 tys. ha powierzchni gruntów rolnych planowanej do sprzedaży w ramach pierwszeństwa nabycia;
- zwiększenia przychodów z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu o kwotę 127.500 tys. zł oraz wpływów z tego tytułu o kwotę 115.000 tys. zł;
- zwiększenia planowanych przychodów finansowych o kwotę 134.500 tys. zł z tytułu odsetek od należności związanych z rozłożeniem ceny sprzedaży na raty oraz odsetek od środków na rachunkach bankowych.

1.2. Wykonanie planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

1.2.1. Wykonanie przychodów i dochodów Agencji Nieruchomości Rolnych

Zrealizowane w 2013 r. przychody Agencji wyniosły 289.504,5 tys. zł i były wyższe o 6,9% (tj. o 18.654,5 tys. zł) od zaplanowanych oraz wyższe o 101,1% (tj. o 145.514,5 tys. zł) od wykonanych w 2012 r. Uzyskanie wyższych przychodów w stosunku do planu finansowego związane było z naliczeniem kary umownej za niedokonanie korekt (usunięcie błędów) w oprogramowaniu przez firmę informatyczną. Wyższe przychody w 2013 r. w porównaniu z 2012 r. związane były z likwidacją jednostek gospodarczych Zasobu.

Środki finansowe pobrane z Zasobu WRSP na pokrycie kosztów funkcjonowania Agencji wyniosły 263.252 tys. zł i były niższe o 598 tys. zł od zapisanych w ustawie budżetowej.

¹¹ Dz.U. z 2013 r., poz. 169.

¹² Dz.U. z 2013 r., poz. 1212 – wejście w życie od dnia 14 października 2013 r.

Pozostałe przychody wyniosły 26.252,5 tys. zł i były wyższe o 275% (tj. o 19.252,5 tys. zł) od zaplanowanych. Wynikało to głównie z naliczenia przez Agencję kary umownej za niedokonanie ww. korekt w oprogramowaniu w wysokości 24.053 tys. zł.

Według wstępnych danych, wpływy ANR z tytułu odsetek od środków pieniężnych w 2013 roku wyniosły 2.502,1 tys. zł, natomiast w 2012 roku 5.267,2 tys. zł. Zmniejszenie uzyskanych w roku 2013 odsetek od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach ANR wynikało z niższego stanu środków pieniężnych na tych rachunkach w porównaniu z 2012 r., w związku z przekazaniem do budżetu państwa w dniu 7 czerwca 2013 r. nadwyżki środków finansowych ANR za 2012 r. w kwocie 120.928,6 tys. zł oraz ze zmniejszenia oprocentowania środków lokowanych zarówno w formie lokat terminowych, jak i lokat overnight.

Dochody Agencji w 2013 r. wyniosły 270.190,5 tys. zł i były niższe od wielkości planowanej (w kwocie 270.850 tys. zł) o 0,2%, tj. o 659,5 tys. zł.

Zbiorcze zestawienie przychodów Agencji w 2013 r. przedstawiono w załączniku Nr 2 do Informacji.

1.2.2. Wykonanie przychodów i wpływów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Zrealizowane w 2013 r. przychody ogółem Zasobu WRSP wyniosły 4.366.812,6 tys. zł¹³ i były wyższe o 13,7% (tj. o 526.412,6 tys. zł) od wielkości planowanej oraz wyższe od wykonanych w 2012 r. o 11% (tj. o 422.773,6 tys. zł).

Przychody ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP wyniosły łącznie 3.506.405,4 tys. zł i były wyższe o 14,5% (tj. o 444.005,4 tys. zł) od zaplanowanych w wysokości 3.062.400 tys. zł.

Przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP wyniosły 477.860,3 tys. zł i były niższe o 11,5% (tj. o 62.139,7 tys. zł) od wielkości planowanej. Niezrealizowanie przychodów z tego tytułu wynikało m.in. ze zmniejszenia powierzchni dzierżawionych gruntów, na skutek zwiększonej sprzedaży nieruchomości gruntowych w 2013 r.¹⁴

Inne przychody z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP wyniosły 77.395,5 zł i były wyższe o 17,3% (tj. o 11.395,5 tys. zł) od wielkości planowanej. Wyższe niż planowane przychody wynikały z większych kwot rozwiązanych odpisów aktualizujących należności oraz przychodów z tytułu przypadków wadiów.

Przychody finansowe (w tym z tytułu odsetek) wyniosły łącznie 305.151,4 tys. zł i były wyższe o 77,4% (tj. o 133.151,4 tys. zł) od wielkości planowanej. Powodem wzrostu tych przychodów były przede wszystkim wyższe o 59,9% (tj. o 82.085,7 tys. zł) przychody z tytułu oprocentowania oraz odsetek za zwłokę od należności z tytułu sprzedaży i dzierżawy mienia oraz z tytułu uzyskanych odsetek od środków na rachunkach bieżących i lokatach terminowych. Przyczyną wzrostu pozostałych przychodów finansowych w stosunku do założeń planowych było przeszacowanie należności ze sprzedaży mienia Zasobu do aktualnej wartości wyrażonej w jednostkach naturalnych, wynikających ze wzrostu cen pszenicy w I półroczu 2013 r. w porównaniu z II półroczem 2012 r. Przeszacowanie należności wyniosło 67.274 tys. zł.

¹³ Różnice w stosunku do kwot podanych w sprawozdaniu Rb-40 wynikają z zaokrąglenia.

¹⁴ Planowano wydzierżawienie 1.200 tys. ha, podczas gdy na koniec grudnia 2013 r. powierzchnia wydzierżawionych gruntów wyniosła 1.183 tys. ha.

Wpływy z gospodarowania mieniem Zasobu WRSP w 2013 r. wyniosły 2.488.489,1 tys. zł i były wyższe o 13,3% (tj. o 291.728,1 tys. zł) od wielkości planowanej.

Wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP wyniosły 1.898.664,4 tys. zł i były wyższe od planowanych o 11,7% (tj. o 198.403,4 tys. zł). Powodem było zwiększenie o 16,3% wielkości zaplanowanej sprzedaży gruntów z 127 tys. ha do 147,7 tys. ha.

Wpływy z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu były wyższe o 14,3% (tj. o 66.209,5 tys. zł) od wielkości planowanej i wyniosły 527.709,5 tys. zł. Było to spowodowane przede wszystkim przeszacowaniem czynszu dzierżawnego ze względu na wzrost (ogłoszonych przez GUS) cen pszenicy przyjmowanych do obliczenia wpływów z tego tytułu¹⁵.

Według wstępnych danych, wpływy Zasobu WRSP z tytułu odsetek od środków pieniężnych w 2013 roku wyniosły 19.174,8 tys. zł, natomiast w 2012 roku 29.215,3 tys. zł. Niższe wpływy z tego tytułu w porównaniu z rokiem 2012 wynikały ze znacznego obniżenia oprocentowania środków lokowanych w formie lokat terminowych oraz depozytów overnight.

Inne wpływy z działalności związane z gospodarowaniem i rozporządzaniem mieniem Zasobu WRSP (w tym odsetki od środków na rachunkach bankowych) wyniosły 62.115,2 tys. zł i były wyższe o 77,5% (tj. o 27.115,2 tys. zł) od zaplanowanych. Większe wpływy były spowodowane wyższymi od zakładanych otrzymanymi kwotami z tytułu odszkodowań oraz przepadłych wadiów. Wyższe były również wpływy z tytułu odsetek ustawowych, w związku z niedotrzymaniem terminów spłat przez dzierżawców i najemców mienia. Ponadto wyższe od zakładanych o 12,8% (o 2.174,6 tys. zł) były wpływy z tytułu odsetek od środków na rachunkach bankowych i lokat terminowych.

Zbiorcze zestawienie wpływów Zasobu WRSP w 2013 r. przedstawiono w załączniku Nr 1 do Informacji.

1.3. Należności Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Stan należności netto ogółem Agencji i Zasobu WRSP na koniec 2013 r. wyniósł 5.461.791,6 tys. zł i był wyższy o 34,5% (tj. o 1.400.859,2 tys. zł) od stanu należności na początek roku¹⁶. Należności netto Zasobu WRSP stanowiły 99,97% należności ogółem.

Należności bieżące z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży, których termin płatności przypadał na rok 2013 wyniosły 2.287.165 tys. zł. Na podstawie art. 700 k.c. obniżono płatności z tytułu czynszu dzierżawnego o kwotę 727 tys. zł, co stanowiło 0,03% należności ogółem. Dzierżawcy i nabywcy nieruchomości zobowiązani byli do uregulowania należności w kwocie 2.286.438 tys. zł, z tego w terminie spłacono kwotę 2.216.405 tys. zł (96,94%). Odroczone została płatność należności w kwocie 20.896 tys. zł (0,91%), rozłożono na raty należności w kwocie 943 tys. zł (0,04%) oraz umorzono 2.077 tys. zł (0,09%). Ogółem kontrahenci Agencji nie uregulowali w terminie 46.117 tys. zł, co stanowiło 2,02% wymagalnych bieżących należności. W porównaniu

¹⁵ Wzrost cen pszenicy wyniósł: za II półrocze 2012 roku z 75 zł do 92,49 zł, za I półrocze 2013 roku z 75 zł do 97,81 zł, natomiast planowane ceny na II półrocze 2013 r. wzrosły z 75 do 88 zł.

¹⁶ Odpisy aktualizujące należności ogółem Agencji i Zasobu WRSP na koniec 2013 r. wyniosły 1.611.886,9 tys. zł i były wyższe o 6,8% (tj. o 102.589,3 tys. zł) od stanu należności na początek roku.

do 2012 r., w którym nieuregulowane należności wyniosły 41.120 tys. zł, w 2013 r. należności te wzrosły o 12,1%.

W 2013 r. wskaźnik spłacalności należności bieżących – z tytułu czynszu dzierżawnego, sprzedaży nieruchomości oraz ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego – wyniósł ogółem 96,9% i w porównaniu z 2012 r. był niższy o 0,3 punktu procentowego.

Należności zaległe – dotyczące umów obowiązujących, rozwiązanych oraz wypowiedzianych – których termin płatności przypadał w okresach poprzednich wyniosły 1.170.610 tys. zł, z tego na podstawie art. 700 k.c. obniżono należności z tytułu czynszu dzierżawnego w kwocie 228 tys. zł (0,02%).

Należności zaległe z tytułu dzierżawy i sprzedaży wyniosły 1.170.382 tys. zł. W okresie sprawozdawczym spłacono 91.257 tys. zł (7,8%), odroczone spłatę 447 tys. zł (0,04%), rozłożono na raty 3.542 tys. zł (0,3%). W stosunku do 2.743 tys. zł należności nieściągalnych (0,23% zaległości) podjęto decyzję o ich umorzeniu. Ogółem dłużnicy Agencji nie uregulowali zaległych należności w kwocie 1.072.393 tys. zł, co stanowiło 91,63% zaległości z okresów poprzednich.

Główną przyczyną niskiej skuteczności spłacalności należności zaległych jest proces „starzenia się” należności, czego skutkiem jest znaczny przyrost odsetek ustawowych. Znaczna część należności Agencji jest dochodzona przed sądami, w postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych przez komorników oraz spłacana przez likwidatorów i syndyków masy upadłości. Skuteczność tych działań jest jednak mniejsza niż przyrost należności związany z naliczaniem odsetek za zwłokę.

Wskaźnik windykacji należności zaległych w 2013 r. – z tytułu czynszu dzierżawnego, sprzedaży nieruchomości oraz ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego – wyniósł ogółem 7,8% i w porównaniu do 2012 r. był niższy o 1,68 p.p.

Agencja Nieruchomości Rolnych podejmowała działania mające na celu wyegzekwowanie tych należności, m.in. przez wzywianie dłużników do zapłaty, kierowanie spraw do postępowania sądowego i komorniczego.

W 2013 r. Agencja umorzyła należności Zasobu w wysokości 6.221,3 tys. zł, tj. o 19,1% mniej niż w 2012 r. Z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu umorzono 4.820 tys. zł, z tytułu bezumownego użytkowania – 1.372,2 tys. zł, a z tytułu użytkowania wieczystego – 29,1 tys. zł.

W 2013 r. odroczone spłatę należności z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu w kwocie 21.332,6 tys. zł, tj. o 2.053,4 tys. zł mniej niż w roku 2012.

W 2013 r. złożono do Prezesa Agencji pięć wniosków o umorzenie nieściągalnych należności w kwotach powyżej 100 tys. zł na łączną kwotę 12.284,2 tys. zł. W stosunku do tych wniosków Prezes Agencji wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zgodę na wydanie pełnomocnictwa do umorzenia należności powyżej 100 tys. zł¹⁷. Do dnia 31 grudnia 2013 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z przepisami prawa wyraził zgodę na umorzenie należności wobec czterech podmiotów na kwotę 9.901 tys. zł.

W wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 29 lipca 2013 r. w sprawie zarządzania należnościami finansowymi w agencjach rolnych wnioskowano o „Wzmocnienie nadzoru nad oddziałami terenowymi Agencji wykonującymi zadania z zakresu windykacji należności”. Realizując ten wniosek Agencja w 2013 r.:

¹⁷ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Agencji Nieruchomości Rolnych oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz.U. Nr 210, poz. 1619 ze zm.).

1. Poinformowała oddziały terenowe o konieczności przestrzegania obowiązujących wytycznych i procedur w zakresie dochodzenia należności, stosowania ulg i umorzeń oraz zabezpieczenia należności w umowach.
2. Wprowadziła kwartalne sprawozdania dotyczące efektywności prowadzonych przez oddziały terenowe postępowań w ramach przymusowej windykacji, pozwalające na ocenę przebiegu tych postępowań oraz ich skuteczność.
3. Wprowadziła obowiązek składania kwartalnych informacji odnośnie dochodzenia przez oddziały terenowe należności od wybranych dłużników, a także monitorowania zobowiązań wynikających z umów sprzedaży nieruchomości, zawartych po zmianie zasad sprzedaży – wprowadzonych ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych innych ustaw – w stosunku do umów, których wartość przekracza 2 mln zł.
4. W I kwartale 2014 r. zaplanowano rozpoczęcie okresowego sprawdzania sposobu realizacji Zarządzenia nr 19/13 Prezesa ANR z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad dochodzenia należności ANR z tytułu rozdysponowania mienia Zasobu WRSP.

2. Koszty i wydatki Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa¹⁸

2.1. Planowanie kosztów i wydatków Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

W planach finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych oraz Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na 2013 r., określonych w załączniku Nr 12 do ustawy budżetowej na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r., znowelizowanej ustawą z dnia 27 września 2013 r., zaplanowano koszty ogółem w wysokości odpowiednio: 263.850 tys. zł i 2.263.250 tys. zł. Wydatki Agencji zaplanowano w kwocie 339.573 tys. zł, a wydatki Zasobu w kwocie 2.234.236 tys. zł.

W wyniku zmian ustawy budżetowej, w planie finansowym Agencji dokonano zwiększenia wydatków do kwoty 382.897 tys. zł, tj. o 43.306 tys. zł (o 12,7%).

W planie finansowym Zasobu WRSP – po uwzględnieniu wniosków Prezesa Agencji – koszty zostały zwiększone o 96.200 tys. zł do wysokości 2.359.450 tys. zł. Wydatki Zasobu zwiększono o 291.457 tys. zł do kwoty 2.525.693 tys. zł.

Zmiany dokonane w planie Zasobu dotyczyły w szczególności uwzględnienia kosztów zmian organizacyjnych spowodowanych zniesieniem z dniem 31 grudnia 2012 r. jednostek gospodarczych Zasobu, tj. zwiększenia kosztów materiałów i energii o 3.000 tys. zł, wydatków na utrzymanie zasobów mieszkaniowych o 200 tys. zł, pozostałych wydatków o 15.500 tys. zł.

Dokonane zmiany w planie Zasobu spowodowały zwiększenie w 2013 r. zaliczkowych wpłat do budżetu państwa o 98.000 tys. zł.

Ujęte w planie finansowym Zasobu WRSP wydatki na utrzymanie zasobów mieszkaniowych nie zostały wykonane. Na ten cel zaplanowano 1.300 tys. zł, z których wydatkowano 524,8 tys. zł (40,4%), natomiast z zaplanowanych 71.000 tys. zł na inwestycje i remonty dotyczące mienia Zasobu wydatkowano 36.980,5 tys. zł, tj. 52,1% kwoty zawartej w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2013 r. Pomimo zwiększenia środków na utrzymanie mienia niezagospodarowanego z 58.000 tys. zł do 73.000 tys. zł wydatkowano tylko 50.440,2 tys. zł (69,1%).

¹⁸ Według sprawozdań Rb-40 ANR i Zasobu WRSP z 24 lutego 2014 r.

2.2. Wykonanie kosztów i wydatków Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

2.2.1. Wykonanie kosztów i wydatków Agencji Nieruchomości Rolnych

Koszty Agencji ogółem wyniosły 265.269,3 tys. zł i były wyższe od planowanych o 1.419,3 tys. zł (o 0,5%). W porównaniu z 2012 r. koszty poniesione przez ANR w 2013 r. były wyższe o 76,1% (tj. o 114.608,3 tys. zł). Wyższe koszty Agencji w 2013 r. w porównaniu do roku 2012 związane były z likwidacją jednostek gospodarczych Zasobu.

Przekroczenie w 2013 r. planowanych kosztów wynikało z wyższych o 21.432,5 tys. zł (tj. o 121,1%) pozostałych kosztów funkcjonowania Agencji, w tym związanych z dokonaniem odpisu aktualizującego należności dotyczącej kary umownej za niedokonanie korekt (usunięcie błędów) w oprogramowaniu przez firmę informatyczną.

Pozostałe pozycje kosztów Agencji były niższe od planowanych, w tym m.in. koszty wynagrodzeń o 0,4%, a koszty amortyzacji¹⁹ o 45%. Koszty te wyniosły odpowiednio 160.393,2²⁰ i 4.948,6 tys. zł.

Niższe od planowanych były także koszty:

- materiałów i energii – wynoszące 10.535,1 tys. zł (o 25,3%),
- remontów – wynoszące 3.010,5 tys. zł (o 31,6%),
- pozostałych usług – wynoszące 20.144,1 tys. zł (o 28,1%),
- ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy – wynoszące 27.105,3 tys. zł (o 8,4%). Składki na ubezpieczenia społeczne wyniosły 24.388,5 tys. zł i były niższe od wielkości planowanych o 5,8% (tj. o 1.511,5 tys. zł). Składki na Fundusz Pracy (wyniosły 2.716,8 tys. zł i były niższe od wielkości planowanych o 26,6% (tj. o 983,2 tys. zł). Niższe koszty składek na Fundusz Pracy wynikały przede wszystkim z osiągnięcia przez część pracowników wieku po przekroczeniu, którego pracodawca zaprzestaje odprowadzania tych składek.

Niższe niż planowane wykonanie kosztów materiałów i energii było spowodowane m.in.: niższymi od zakładanych kosztami zużycia energii, paliwa oraz mniejszym zużyciem materiałów biurowych i eksploatacyjnych. W pozycji pozostałych usług obcych niewykonanie założeń planowych spowodowane było niższymi niż przewidywano kosztami poniesionymi na usługi informatyczne, usługi pocztowe i łączności oraz niższymi kosztami najmu pomieszczeń biurowych. Uzyskano także niższe od zakładanych koszty remontów, co spowodowane było m.in. oszczędnościami przy remoncie budynku łódzkiej Filii OT w Warszawie uzyskanymi w wyniku ograniczenia zakresu planowanych prac oraz wykonania niektórych prac we własnym zakresie, niższymi od planowanych kosztami remontów pomieszczeń biurowych i samochodów w OT ANR w Gorzowie Wlkp. oraz przesunięciem na 2014 r. terminu remontu budynku w OT ANR w Opolu.

Wydatki majątkowe wyniosły 6.931,1 tys. zł i były niższe od zaplanowanych o 2,4% (tj. o 168,9 tys. zł), co wynikało z uzyskanych oszczędności.

¹⁹ Niższe koszty amortyzacji wynikały przede wszystkim z niższej wartości majątku podlegającego amortyzacji, pomimo wysokiej realizacji w 2013 r. limitu wydatków majątkowych – 96,8%.

²⁰ W kosztach wynagrodzeń wynagrodzenia osobowe wyniosły 155.767,7 tys. zł (o 0,3% niższe od planowanych), a wynagrodzenia bezosobowe wyniosły 4.625,5 tys. zł (o 2,6% niższe od planowanych).

Największy udział w kosztach ogółem ANR miały wynagrodzenia, tj. 60,5% (w 2012 r. 64,4%). Pozostałe koszty funkcjonowania (w tym odpis aktualizujący należności) stanowiły 14,8% kosztów ogółem. Koszty ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy stanowiły 10,2% kosztów ogółem, a usługi obce 7,6% kosztów ogółem.

W 2013 r. Agencja osiągnęła dodatni wynik finansowy (brutto) w wysokości 24.235,2 tys. zł, wobec planowanego w kwocie 7.000 tys. zł. Spowodowane to było naliczeniem kary umownej za niedokonanie korekt w oprogramowaniu przez firmę informatyczną.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, Agencja Nieruchomości Rolnych, jako agencja wykonawcza, jest obowiązana do odprowadzenia nadwyżki środków finansowych ustalonej na koniec roku, pozostającej po uregulowaniu zobowiązań podatkowych. Według danych przedstawionych w sprawozdaniu Rb-40 Agencja za 2013 r. uzyskała nadwyżkę w wysokości 26.367,3 tys. zł²¹, wobec planowanej w wysokości 0 zł.

Wydatki ANR w 2013 r. wyniosły 361.532,1 tys. zł i były niższe od zaplanowanych (w wysokości 382.879 tys. zł) o 5,6%, tj. o 21.346,9 tys. zł. Wydatki na funkcjonowanie Agencji stanowiły 91,7% wielkości planowanej.

Stosownie do § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie nadania statutu Agencji Nieruchomości Rolnych, w terminie do dnia 31 grudnia 2012 r. właściwi dyrektorzy oddziałów terenowych ANR zobowiązani byli do zniesienia jednostek gospodarczych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa utworzonych na podstawie dotychczasowych przepisów.

Z powodu likwidacji tych jednostek, większość pracowników została zatrudniona w Agencji Nieruchomości Rolnych i w związku z tym nastąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty z 1.039 osób w 2012 roku do 1.855 osób w 2013 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na etat wyniosło w 2013 r. 6.998 zł i było niższe o 9,5% w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia w 2012 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osób kierujących ANR w 2013 r. było zgodne z uregulowaniami zawartymi w art. 8 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi²².

Zbiorcze zestawienie kosztów Agencji poniesionych w 2013 r. przedstawiono w załączniku nr 2 do Informacji. Zestawienie zatrudnienia i wynagrodzenia w Agencji w 2013 r. przedstawiono w załączniku nr 3 do Informacji.

2.2.2. Wykonanie kosztów i wydatków Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Koszty ogółem Zasobu WRSP wyniosły 2.954.565,1 tys. zł i były wyższe o 25,2% (tj. o 595.115,1 tys. zł) od zaplanowanych, w związku z wyższymi kosztami przekazów zewnętrznych (do budżetu państwa) oraz kosztami gospodarowania mieniem Zasobu.

Przekazy zewnętrzne²³ wyniosły 1.956.847,8 tys. zł i były wyższe o 29,5% (tj. o 446.247,8 tys. zł) od planowanych. Zasadniczym tego powodem była wyższa o 32,9% (tj. o 447.182,60 tys. zł) od planowanej kwota

²¹ Nadwyżka została ustalona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2012 r. w sprawie sposobu ustalania nadwyżki środków finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych (Dz.U. z 2012 r., poz. 1156) i zostanie przekazana do budżetu państwa w 2014 r.

²² Dz.U. z 2013, poz. 254 ze zm.

²³ Na podstawie art. 20 ust. 5 c ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz art. 22 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Agencja Nieruchomości Rolnych ma obowiązek do przekazania do budżetu państwa ww. nadwyżki w formie zaliczek kwartalnych, w wysokości ustalonej w rocznym planie finansowym Zasobu WRSP. Rozliczenie roczne nadwyżki następuje w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku,

nadwyżki wpływów nad wydatkami, która podlega przekazaniu do budżetu państwa. Na wysokość nadwyżki miały głównie wpływ niższe o 37,4% wydatki w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu. W 2013 r. koszt z tego tytułu wyniósł 1.806.682,6 tys. zł.

Z kwoty przekazów zewnętrznych, 150.165,2 tys. zł stanowiła kwota rocznego zobowiązania wobec Funduszu Rekompensacyjnego za 2013 r. i była o 0,6% (tj. o 934,8 tys. zł) niższa niż przyjęta w planie.

Przekazy środków na koszty funkcjonowania Agencji wyniosły 263.252 tys. zł i stanowiły 99,8% założeń planowych.

Koszty gospodarowania mieniem Zasobu WRSP wyniosły 734.465,3 tys. zł i były wyższe o 25,5% (tj. o 149.465,3 tys. zł) od zaplanowanych. Spowodowane to było uzyskaniem wyższych o 286.430,2 tys. zł niż planowane kosztów finansowych, w związku z naliczeniem przeszacowania należności ze sprzedaży mienia Zasobu wyrażonych w mierniku naturalnym oraz odpisów aktualizujących wartość naliczonych odsetek i oprocentowania od pozostałych należności.

Koszt amortyzacji mienia Zasobu WRSP wyniósł 76.293,9 tys. zł i był niższy o 15,2% (tj. o 13.706,1 tys. zł) od wielkości planowanej. Powodem zmniejszenia kosztów amortyzacji było większe od zakładanego rozdysponowanie nieruchomości zabudowanych, przez co zmniejszyła się wartość majątku Zasobu podlegająca amortyzacji.

Na materiały i energię zostały poniesione koszty w wysokości 6.356,3 tys. zł. Były one niższe o 51,1% (tj. o 6.643,7 tys. zł) od zaplanowanych, co było spowodowane niższymi niż przewidywano kosztami zakupów materiałów na cele remontowe oraz niższymi kosztami energii elektrycznej i ciepłej na potrzeby utrzymania mienia niezagospodarowanego.

Koszty usług obcych wyniosły 67.370,6 tys. zł i były niższe o 50,1% (tj. o 67.629,4 tys. zł) od planowanych. Wynikało to z niższych niż przewidywane kosztów ponoszonych w związku z wycenami majątkowymi oraz zakupem usług geodezyjnych, wykonaniem rozbiórek budynków i budowli oraz usługami związanymi z dozorem mienia i gospodarowaniem zasobem mieszkaniowym oraz infrastrukturą techniczną.

W 2013 r. w związku ze zniesieniem z dniem 31 grudnia 2012 r. jednostek gospodarczych Zasobu Agencja nie poniosła kosztów z tytułu wynagrodzeń i pochodnych.

Koszt bezzwrotnej pomocy finansowej dla jednostek sektora finansów publicznych wyniósł 27.026,6 tys. zł i był niższy o 22,8% (tj. o 7.973,4 tys. zł) od wielkości planowanej. Koszt bezzwrotnej pomocy finansowej dla pozostałych jednostek spoza sektora finansów publicznych wyniósł 3.493,8 tys. zł i był niższy o 30,1% (tj. o 1.506,2 tys. zł) od kwoty zaplanowanej. Koszty te wynikały z umów zawartych z gminami i spółdzielniami mieszkaniowymi o udzielenie bezzwrotnej pomocy finansowej. Powodem mniejszej niż zakładano realizacji planu były terminy wydatkowania środków, które następowały po realizacji przez gminy i spółdzielnie mieszkaniowe kolejnych etapów inwestycji i przedłożenia dokumentów (faktur) przez beneficjentów. Opóźnienia w realizacji prac beneficjentów wynikały z długotrwałych procedur związanych z wylaniem przez gminy wykonawców w trybie zamówień publicznych lub brakiem środków własnych na realizację planowanych inwestycji.

---

w którym nadwyżka powstała. Na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r., o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2005 r. poz. 1418 z późn. zm). Agencja Nieruchomości Rolnych ma obowiązek przekazywania do Funduszu Rekompensacyjnego środków ze sprzedaży nieruchomości pochodzących z Zasobu WRSP, z ich częściami składowymi, realizowanej w trybach przetargowych, o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 400.000 ha. Środki przekazywane są do Funduszu Rekompensacyjnego w formie zaliczek w wysokości ustalonej w rocznym planie finansowym Zasobu WRSP. Rozliczenie roczne następuje w terminie 14 dni po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Zasoby WRSP.

Pozostałe koszty rodzajowe wyniosły 5.665,3 tys. zł i były niższe o 62,2% (tj. o 9.334,7 tys. zł) od zaplanowanych. Wynikało to m.in. z niższych niż zakładano kosztów ubezpieczeń majątkowych, opłat na rzecz spółek wodnych, kosztów utrzymania zasobów mieszkaniowych.

Pozostałe koszty operacyjne (w tym koszty z tytułu odpisów aktualizujących przeterminowane należności główne) wyniosły 93.120,4 tys. zł i były niższe o 15,3% (tj. o 16.879,6 tys. zł) od kosztów planowanych. Niższe od planowanego wykonanie tej pozycji kosztów wynikało przede wszystkim z niższych od zakładanych odpisów aktualizujących należności.

Koszty podatków i opłat wyniosły 51.708,2 tys. zł i były niższe o 20,4% (tj. o 13.291,8 tys. zł) od zaplanowanych. Niższe wykonanie tej pozycji planu było spowodowane niższymi niż zakładano kosztami opłat sądowych i planistycznych. Poniesiono również niższe koszty z tytułu podatku rolnego i podatku od nieruchomości.

Koszty finansowe wyniosły 403.430,2 tys. zł i były wyższe o 244,8% (tj. o 286.430,2 tys. zł) od zaplanowanych. Było to spowodowane naliczeniem przeszacowania należności ze sprzedaży mienia Zasobu wyrażonych w mierniku naturalnym oraz odpisów aktualizujących wartość naliczonych odsetek i oprocentowania od pozostałych należności.

Wynik finansowy, ustalony w planie Zasobu WRSP po zmianie ustawy budżetowej z 27 września 2013 r. w wysokości 1.480.950 tys. zł został osiągnięty w kwocie 1.412.247,5 tys. zł, tj. o 4,6% niższej niż zaplanowano. Było to spowodowane przede wszystkim niższymi o 62.139,7 tys. zł przychodami z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu w stosunku do założeń planowych oraz wyższymi o 149.465,3 tys. zł kosztami gospodarowania mieniem Zasobu w stosunku do planu wynikającego z ustawy o zmianie ustawy budżetowej z 27 września 2013 r.

W 2013 r. Agencja nie udzielała nowych gwarancji i poręczeń. Plan na 2013 r. zakładał limit gwarancji i poręczeń kredytowych w wysokości 10.000 tys. zł.

Wydatki majątkowe (poniesione na zakup gruntów w ramach pierwokupu i wykupu) wyniosły 12.195,9 tys. zł i były niższe o 39% od założeń planowych ustawy budżetowej z dnia 25 stycznia 2013 r. i niższe o 59,3% (o 17.804,1 tys. zł) od planu w ustawie zmieniającej ustawę budżetową z dnia 27 września 2013 r. (plan 30.000 tys. zł). Niższe niż zakładano wykonanie tej pozycji planu wynikało z charakteru przeważającej części nieruchomości w obrocie monitorowanym przez Agencję w 2013 roku, tj. małych obszarowo, co powodowało, że nie nadawały się one na powiększanie gospodarstw rodzinnych i w związku z tym nie znajdowały nabywców.

Wydatki Zasobu WRSP ogółem wyniosły 2.372.692,7 tys. zł i były niższe o 6,1% (tj. o 153.000,3 tys. zł) od wielkości planowanej.

Wydatki z tytułu przekazów zewnętrznych wyniosły 1.854.042,5 tys. zł i były niższe o 0,5 tys. zł od wielkości planowanej.

W 2013 r. wpłaty ANR do budżetu państwa wyniosły 1.730.231,6 tys. zł i były niższe o 0,4 tys. zł od planowanych, w tym:

- wpłata za rok poprzedni (tj. 2012) wyniosła 378.931,6 tys. zł i stanowiła różnicę między wysokością zobowiązania wobec budżetu ustaloną za 2012 r. w wysokości 1.841.781,6 tys. zł, a kwotą odprowadzonych za ten rok w formie zaliczek – 1.462.850 tys. zł. Dokonana wpłata była zgodna z wielkością zapisaną w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013 z dnia 27 września 2013 r.;
- zaliczki za rok 2013 przekazano w kwocie 1.351.300 tys. zł zgodnie z harmonogramem załączonym do planu finansowego Zasobu WRSP.

Agencja Nieruchomości Rolnych – zgodnie z art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej²⁴ – odprowadziła do Funduszu Rekompensacyjnego kwotę 123.810,9 tys. zł, 100% wielkości planowanych.

Pobrane z Zasobu WRSP środki przekazywane na pokrycie kosztów funkcjonowania Agencji wyniosły 263.442 tys. zł i stanowiły 99,8% wielkości planowanej (w wysokości 263.850 tys. zł).

Wydatki w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu WRSP wyniosły łącznie 255.208,2 tys. zł i były niższe o 37,4% (tj. o 152.591,8 tys. zł) od wydatków planowanych.

Niższe od zaplanowanych były wszystkie pozycje wydatków dotyczące gospodarowania mieniem Zasobu.

W znacznym stopniu nie zrealizowano zaplanowanych wydatków na inwestycje i remonty (w 52,6%) oraz wydatków na utrzymanie zasobów mieszkaniowych (59,6%).

Wydatki na inwestycje i remonty wyniosły 47.851 tys. zł i były niższe o 53.149 tys. zł od ujętych w planie. W ramach tej kwoty wydatki na inwestycje i remonty dotyczące mienia Zasobu wyniosły 36.980,5 tys. zł i były niższe od zaplanowanych o 34.019,5 tys. zł (tj. o 47,9%). Było to spowodowane głównie niższymi od zakładanych wydatkami związanymi ze zwrotem nakładów dotychczasowym dzierżawcom oraz niezrealizowaniem niektórych inwestycji dotyczących mienia Zasobu.

Wydatki na utrzymanie zasobów mieszkaniowych – z tytułu dopłat do lokali mieszkalnych emerytów i rencistów oraz wydatki dotyczące zapłaty zobowiązań nieuregulowanych wobec wspólnot mieszkaniowych i innych zarządców – wyniosły 524,8 tys. zł i były niższe o 775,2 tys. zł od wielkości planowanej.

Wydatki na utrzymanie mienia niezagospodarowanego wyniosły 50.440,2 tys. zł i były niższe o 30,9% (tj. o 22.559,8 tys. zł) od wielkości planowanej. Było to spowodowane niższymi od przewidywanych wydatkami na zabezpieczenie i dozór mienia Zasobu WRSP, dostawę energii elektrycznej i ciepłej oraz niższymi wydatkami z tytułu podatku rolnego i podatku od nieruchomości.

Wydatki związane z rozdysponowaniem mienia Zasobu WRSP²⁵ wyniosły 37.717,3 tys. zł i były niższe o 48% (tj. o 34.782,7 tys. zł) od wielkości planowanej. Wpłynęły na to przede wszystkim niższe od zakładanych wydatki dotyczące wycen majątkowych, usług geodezyjnych, regulacji stanów prawnych gruntów oraz publikacji ogłoszeń.

Niższe o 7.923 tys. zł (19,8%) od zaplanowanych były także wydatki na bezzwrotną pomoc finansową i wyniosły 32.077 tys. zł. Niezrealizowanie tych wydatków wynikało m.in. z opóźnień w wyłanianiu przez gminy wykonawców w trybie zamówień publicznych lub brakiem środków własnych na realizację planowanych inwestycji.

Pozostałe wydatki²⁶ wyniosły 86.598 tys. zł i były niższe o 27,8% (tj. o 33.402 tys. zł) od wydatków ujętych w planie finansowym. Było to spowodowane przede wszystkim wprowadzeniem z dniem 1 kwietnia 2013 r. nowej definicji terenów budowlanych dla celów podatku VAT na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw²⁷. W wyniku tej zmiany kwalifikacja terenów pod zabudowę dokonywana była z zastosowaniem zwolnienia z VAT.

²⁴ Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1418 ze zm.

²⁵ W pozycji tej wykazywane są wydatki na prace geodezyjne, wyceny majątkowe, opłaty za wypisy i wyrisy, czynności notarialne i prawne, ogłoszenia i artykuły prasowe oraz pozostałe.

²⁶ W tym wpłaty do Urzędu Skarbowego z tytułu podatku VAT i pozostałe wydatki uwzględniające skutki finansowe oraz zobowiązania zniesionych z dniem 31 grudnia 2012 r. jednostek gospodarczych Zasobu.

²⁷ Dz.U. z 2013 r., poz. 35 ze zm.

Stan środków na koniec 2013 r. wyniósł 548.940,2 tys. zł i był o 449.741,2 tys. zł (tj. niemal pięciokrotnie) wyższy od planowanego. Wysoki stan środków pieniężnych na koniec 2013 r. wynikał głównie z wykonania wyższych o 291.728,1 tys. zł od zakładanych wpływów z zagospodarowania mienia Zasobu i niższych o 153.001 tys. zł wydatków ogółem Zasobu WRSP.

W 2013 r. Agencja uregulowała zobowiązania z tytułu pozostałych podatków i opłat oraz należne odsetki w łącznej wysokości 16.497,56 zł, w tym odsetki w wysokości 11.511 zł zapłacone przez OT ANR w Szczecinie, w związku z naliczonym przez Urząd Gminy w Wałczu podatkiem rolnym za okres od 15 września 2010 r. do 15 listopada 2012 r. W okresie tym podatek rolny był regulowany przez użytkownika nieruchomości rolnej. Zapłata podatku wraz z odsetkami nastąpiła na skutek zakończonych postępowań sądowych w sprawie przedłużenia umowy dzierżawy i wydaniu w grudniu 2013 r. przez Wójta Gminy Wałcz postanowienia o zapłacie podatku.

W 2010 r. OT ANR we Wrocławiu przygotował dokumentację nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży. W ogłoszeniu o przetargu i w akcie notarialnym nie podano informacji o stanowisku archeologicznym znajdującym się na terenie sprzedanej nieruchomości, stanowiącym zabytek w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W postępowaniu przetargowym wykorzystano opinię urbanistyczną z Urzędu Gminy, w której podano, iż istnieje możliwość wydania decyzji o warunkach zabudowy. Nabywca nieruchomości w związku z niezyskaniem zgody na zabudowę nieruchomości wystąpił w dniu 9 listopada 2012 r. z pozwem do Sądu Okręgowego we Wrocławiu przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych o zwrot zapłaconej kwoty wraz z odsetkami i kosztami procesu. W dniu 26 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał wyrok w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej zasądzający od Agencji Nieruchomości Rolnych na rzecz nabywców ww. nieruchomości zwrot otrzymanej zapłaty wraz z odsetkami i zwrot kosztów procesu. W konsekwencji po zakończonym postępowaniu sądowym w 2013 r. OT ANR we Wrocławiu poniósł wydatki w wysokości 63.609,95 zł z tytułu odszkodowania, odsetek i zwrotu kosztów sądowych. Dopiero po zakończeniu przetargu, zarządzeniem nr 3/2010 z dnia 18 czerwca 2010 r. Administratora Zasobu WRSP wprowadzono obowiązek występowania, m.in. do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o stanowisko w sprawie sprzedaży nieruchomości.

Zbiorcze wykonanie kosztów Zasobu WRSP w 2013 r. przedstawiono w załączniku Nr 1 do Informacji.

2.3. Zobowiązania Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Stan zobowiązań Agencji i Zasobu WRSP na koniec 2013 r. wyniósł łącznie 753.381,3 tys. zł i był wyższy o 4,1% (tj. o 29.478,8 tys. zł) w porównaniu ze stanem na początek roku. Zwiększenie zobowiązań na koniec 2013 r. w stosunku do stanu na początku roku było spowodowane głównie wzrostem kwoty zobowiązań krótkoterminowych Zasobu WRSP z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń.

Zobowiązania ANR na koniec 2013 r. wyniosły 68.650,8 tys. zł i były niższe od zobowiązań na początek roku o 56,8% (tj. o 90.252,5 tys. zł). Zobowiązania Zasobu WRSP na koniec 2013 r. wyniosły 684.730,4 tys. zł i były wyższe od zobowiązań na początek roku o 21,2% (tj. o 119.731,2 tys. zł).

Według wstępnych danych²⁸, zobowiązania (bez rezerw) ANR na koniec 2013 r. wyniosły 34.220 tys. zł i były niższe od zobowiązań na koniec 2012 r. o 72,8% (tj. o 91.798 tys. zł).

Kwota zobowiązań ANR (bez rezerw) na koniec 2013 r. obejmowała:

- zobowiązania publicznoprawne w kwocie 30.574 tys. zł²⁹, w tym głównie zobowiązania wobec budżetu państwa z tytułu nadwyżki, o której mowa w art. 22 ustawy o finansach publicznych w kwocie 26.318 tys. zł³⁰ oraz zobowiązania z tytułu podatków i opłat, składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, należnych wpłat na rzecz PFRON w wysokości 4.256 tys. zł,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług w wysokości 1.985 tys. zł, a także inne zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne w kwocie 1.625 tys. zł.

Na koniec 2013 r. Agencja posiadała zobowiązania długoterminowe w kwocie 36 tys. zł. Dotyczyły one nabycia wartości niematerialnych i prawnych z odroczonej terminem płatności.

Według wstępnych danych, zobowiązania Zasobu WRSP (bez rezerw) na koniec 2013 r. wyniosły 588.052 tys. zł i były wyższe od zobowiązań na koniec 2012 r. o 25,4% (tj. o 118.995 tys. zł).

Powyższa kwota obejmowała zobowiązania publicznoprawne w kwocie 503.688 tys. zł³¹, zobowiązania z tytułu dostaw i usług w wysokości 4.523 tys. zł oraz zaliczki za otrzymane dostawy, inne zobowiązania krótkoterminowe (przede wszystkim wadium i kaucje) oraz fundusze specjalne (Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych) w kwocie 78.269 tys. zł.

Na koniec 2013 r. kwota zobowiązań długoterminowych Zasobu WRSP wyniosła 1.572 tys. zł, na którą złożyły się kaucje wpłacone przez dzierżawców mienia Zasobu, stanowiące zabezpieczenie wykonania długoterminowych umów dzierżawy, zabezpieczenie należytego wykonania umów zawartych na wykonanie usług oraz zobowiązania z tytułu rozliczenia umowy inwestycyjnej zawartej z dzierżawcą.

2.4. Pożyczki udzielone przez Agencję

W planie finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na 2013 r. limit pożyczek ustalony został w wysokości 5.000 tys. zł. W 2013 r. nie udzielono żadnych pożyczek, natomiast kwota spłaty pożyczek w 2013 r. wyniosła 12 tys. zł i stanowiła 0,2% wielkości planowanej. Według wyjaśnień Dyrektora Zespołu Finansowego wynikało to z przedłużenia terminu spłaty pożyczki do 31 grudnia 2014 r., na podstawie aneksu z dnia 28 czerwca 2013 r.

²⁸ Zgodnie z Polityką rachunkowości ANR okres rozrachunkowy za miesiąc grudzień powinien zostać zamknięty najpóźniej w ciągu 85 dni po dniu bilansowym, tj. do 26 marca 2014 r. Ostateczne dane są ustalane po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Agencji i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

²⁹ Łącznie ze zobowiązaniami długoterminowymi.

³⁰ W związku z tym, że ANR stała się agencją wykonawczą z dniem 1 stycznia 2012 r., nadwyżka środków finansowych została ustalona po raz pierwszy za rok 2012.

³¹ Łącznie ze zobowiązaniami długoterminowymi.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2013³²:

- z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35),
- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na rok 2013, planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40),

a także sprawozdania finansowego za IV kwartał 2013 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N), oraz sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz w rozporządzeniu z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów, przychodów, wydatków i kosztów oraz także należności i zobowiązań w 2013 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Do okresów sprawozdawczych roku 2013 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym³³.

Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznych sprawozdaniach z wykonania planu finansowego agencji wykonawczej w układzie zadaniowym (Rb-BZ2) ANR i Zasobu WRSP były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone w terminie określonym w powyższym rozporządzeniu.

4. Księgi rachunkowe

Agencja Nieruchomości Rolnych posiadała opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów. Zatwierdzanie zapisów księgowych odbywało się na bieżąco. Dokumentacja zasad rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁴.

W Biurze Prezesa ANR ewidencja finansowo-księgowa prowadzona była w systemie rachunkowości komputerowej. Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania, określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości.

W Biurze Prezesa ANR przeprowadzono badanie w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodności zapisów księgowych pod względem prawidłowości wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych oraz w sprawozdaniach budżetowych. Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiącymi podstawę płatności w 2013 r. oraz zapisów księgowych odpowiadających tym dokumentom.

³² Sprawdzeniu podlegały sprawozdania cząstkowe sporządzone przez Biuro Prezesa ANR oraz oddziały terenowe dla Zasobu WRSP.

³³ Dz.U. Nr 298, poz. 1766.

³⁴ Dz.U. z 2013 r., poz. 330. ze zm.

Do kontroli wylosowano 76 dowodów (wraz z odpowiadającymi im zapisami księgowymi) o wartości 8.816 tys. zł, stosując statystyczną metodę monetarną (MUS)³⁵. Ponadto, badaniu poddano 24 dowody oraz zapisy księgowe na kwotę 261,5 tys. zł dobrane w sposób celowy. Łączne wydatki objęte badaniem o wartości 9.077,5 tys. zł stanowiły 5,5% wydatków Agencji w Biurze Prezesa zrealizowanych w 2013 r.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody spełniały wymogi formalne dotyczące bieżącej kontroli finansowej i merytorycznej, a odpowiadające im zapisy księgowe w przypadku 88 dowodów zostały prawidłowo zaewidencjonowane w systemie finansowo-księgowym.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wydatki z 12 dowodów księgowych dotyczących świadczonych usług – w łącznej wysokości 8,8 tys. zł – zostały zaksięgowane w wyniku pomyłek osób wprowadzających dane do systemu finansowo-księgowego na niewłaściwych kontaktach³⁶. W toku kontroli dokonano stosownych korekt zapisów księgowych oraz uwzględniono zmiany w sprawozdawczości rocznej.

W wyniku kontroli skorygowano także niewłaściwie zaksięgowane – w rezultacie pomyłek popełnionych przez osoby wprowadzające dane do systemu finansowo-księgowego – operacje gospodarcze Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, na łączną kwotę 289 tys. zł, dotyczące wynagrodzeń osobowych i bezosobowych oraz pochodnych od tych wynagrodzeń zwalnianych pracowników jednostek gospodarczych Zasobu. Dokonane korekty zostały uwzględnione w sprawozdawczości rocznej.

5. Wykonanie zadań

Agencja sporządziła projekty planów finansowych w układzie zadaniowym dla ANR i ZWRSP na 2013 r. Plany finansowe ANR w układzie zadaniowym zostały zaakceptowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i zamieszczone we wrześniu 2012 r. wraz z miernikami zadań w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2013³⁷.

W planach finansowych w układzie zadaniowym przyjęto do realizacji dla ANR i ZWRSP, w ramach funkcji 5. „Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa” – zadanie: 5.1. Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa, podzadanie: Przekształcenia własnościowe (prywatyzacja), działanie – zbywanie nieruchomości Skarbu Państwa i innych składników majątkowych, celem którego była „sprzedaż, nieodpłatne przekazanie i wydzierżawienie oraz przygotowanie do prywatyzacji mienia ZWRSP”, określone miernikiem: „udział powierzchni gruntów sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych w danym roku w powierzchni gruntów Zasobu na początku roku (w %)”. Wartość miernika określono w planie na 2013 r. w wysokości – 7,6%.

Przyporządkowany miernik do zdefiniowanego celu działania Agencji określonego w planach finansowych ANR na 2013 r. był zgodny z zadaniami Agencji określonymi w art. 6 ust. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Zaplanowany w 2013 r. „udział powierzchni gruntów sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych w danym roku w powierzchni gruntów Zasobu” w wysokości 7,6%, wykonany został na poziomie 8,9%.

W 2013 r. Agencja realizowała zadania określone w art. 6 ust.1 pkt 1-7 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, dotyczące w szczególności tworzenia

³⁵ MUS (ang. Monetary Unit Sampling) – metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

³⁶ Kwotę 4,6 tys. zł zaksięgowano na koncie 905-3-4400, zamiast na koncie 905-3-4300. Kwotę 4,2 tys. zł zaksięgowano na koncie 905-3-4300, zamiast na koncie 905-9-4520.

³⁷ Rządowy projekt ustawy budżetowej na rok 2013, 755 – układ zadaniowy, Rada Ministrów, Planowanie w układzie zadaniowym na rok 2013.

Rys. 2. Sposób zagospodarowania gruntów pozostających w ZWRSP na koniec 2013 r. (ha)

Źródło: dane własne NIK uzyskane w wyniku kontroli wykonania planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych.

Grunty: 1 – w dzierżawie, 2 – w wieczystym użytkowaniu, 3 – pozostające w trwałym zarządzie,

4 – w innym zagospodarowaniu, 5 – użytkowane przez inne podmioty, 6 – pozostające do rozdysponowania.

W 2013 r. największy odsetek gruntów Zasobu pozostawał w dzierżawie. W porównaniu do 2010 r. powierzchnia dzierżawionych gruntów na koniec 2013 r. zmniejszyła się o ponad 400 tys. ha (Rys. 3), a w porównaniu do 2012 r. o 138,6 tys. ha, tj. o 10,5%.

Rys. 3. Powierzchnia dzierżawionych gruntów z ZWRSP w kolejnych latach (w tys. ha)

Źródło: dane własne NIK uzyskane w wyniku kontroli wykonania planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych.

W wieczystym użytkowaniu było 52,2 tys. ha (o 1.195 ha mniej niż na koniec 2012 r., tj. o 2,2%), w trwałym zarządzie 20,2 tys. ha (o 683 ha mniej niż na koniec 2012 r., tj. o 3,2%), natomiast w innym zagospodarowaniu (w dożywotnim użytkowaniu, w bezumownym użytkowaniu, w użyczeniu) było 14.150 ha (o 743 ha mniej niż na koniec 2012 r., tj. o 4,9%). W 2013 r. w stosunku do roku 2012 nastąpiło obniżenie zagospodarowania gruntów z tytułu bezumownego użytkowania z 12.702 ha do 11.173 ha, tj. o 1 529 ha, tj. 12%.

W 2013 r. Agencja sprzedała 556 lokali mieszkalnych (70% z planowanych do sprzedaży 785 mieszkań), tj. o 17 lokali mieszkalnych mniej niż w 2012 r. oraz nieodpłatnie przekazała 547 mieszkań. Średnia cena sprzedanego mieszkania wyniosła 9.307 zł (z uwzględnieniem obniżek przysługujących nabywcom) i była o 1.807 zł wyższa od wielkości planowanej w wysokości 7,5 tys. zł.

W 2013 r. Agencja nie dokonywała sprzedaży nieruchomości Zasobu nabywcom z tytułu realizacji prawa do rekompensaty w zamian za pozostawione nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej³⁹.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁴⁰, Agencja zaproponowała dzierżawcom użytkującym grunty Zasobu wyłączenie 30% dzierżawionej powierzchni. Według stanu na 31 grudnia 2013 r. wyłączonych zostało 47.954 ha.

W 2013 r. Agencja Nieruchomości Rolnych wykonywała prawa z udziałów w stosunku do 45 spółek wyszczególnionych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie wykazu spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej⁴¹.

Hodowla roślin prowadzona była w 8 spółkach, hodowla zwierząt w 20 spółkach, a hodowla koni (stadniny i stada ogierów) w 17 spółkach ANR.

Łączny wynik finansowy netto ww. spółek za 2013 r., według danych za IV kwartał 2013 r., osiągnął 89.042,2 tys. zł i był niższy od wyniku osiągniętego w 2012 r. o 1,1%, wynoszącego 90.041,8 tys. zł.

W 2013 r. ANR uzyskała ogółem 5.380 tys. zł dywidendy z tytułu posiadanych udziałów w 20 spółkach (spośród 45 spółek) – w wysokości od 17 tys. zł do 1.104 tys. zł.

W 2013 r., w ramach pełnionego nadzoru nad spółkami strategicznymi w ANR dokonywano analizy sytuacji ekonomicznej oraz przeprowadzono łącznie 23 kontrole, w tym: 16 kontroli planowych, zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem kontroli oraz 7 kontroli doraźnych.

6. Kontrola wewnętrzna i audyt wewnętrzny w Agencji

Nadzór nad wykonywaniem zadań ANR sprawowany był przez wyznaczone do tego celu komórki organizacyjne kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego. Komórki te działały na podstawie zatwierdzonych przez Prezesa ANR procedur oraz okresowych planów kontroli. Wyniki działań powyższych komórek zostały wykorzystane przez kierownictwo Agencji.

Zespół Kontroli Wewnętrznej przeprowadził w 2013 r. łącznie 45 kontroli, w tym 41 kontroli planowych i 4 kontrole doraźne. Tematy kontroli planowych dotyczyły m.in.: trwałego rozdysponowania pozostających w Zasobie WRSP lokali, przygotowania do sprzedaży nieruchomości nierolnych (inwestycyjnych), nieodpłatnego przekazania nieruchomości jednostkom samorządu terytorialnego, prowadzenia dokumentacji postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Przeprowadzono również postępowania wyjaśniające w stosunku do 321 skarg i wniosków, które wpłynęły w 2013 r. do ANR, w tym 257 do Biura Prezesa ANR. Z ogólnej liczby skarg i wniosków załatwiono we własnym zakresie 311, tj. 80,1%, a pozostałe przekazano do załatwienia według właściwości.

Zespół Audytu Wewnętrznego zrealizował pięć z sześciu zaplanowanych zadań, które dotyczyły: przedłużania umów dzierżawy, zarządzania systemami informatycznymi, zabezpieczenia mienia niezagospodarowanego,

³⁹ Na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej (Dz.U. Nr 169, poz. 1418 ze zm.).

⁴⁰ Dz.U. Nr 233, poz. 1382.

⁴¹ Dz.U. Nr 161, poz. 974 ze zm.

funkcjonowania Sekcji Zamiejscowych Gospodarowania Zasobem. Zakończenie realizacji zadania dotyczącego windykacji należności, z uwagi na absencję chorobową audytora, zostało przesunięte na 2014 r. Kierownictwo Agencji podjęło działania w celu realizacji wniosków wynikających z ustaleń poszczególnych zadań audytowych.

W 2013 r. Agencja zrealizowała uwagę NIK z kontroli wykonania planów finansowych w 2011 r. dotyczącą określenia w regulaminie organizacyjnym Biura Prezesa komórki odpowiadającej za planowanie, koordynowanie, realizację i ocenę skuteczności działań promocyjnych Agencji. W regulaminie organizacyjnym Biura Prezesa z dnia 31 grudnia 2013 r. powyższe zadanie zostało określone dla Zespołu Organizacyjnego.

7. Wyniki innych kontroli

7.1. Kontrola nr P/13/119 przeprowadzona w Agencji Nieruchomości Rolnych w zakresie zarządzania należnościami finansowymi, obejmująca okres od 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2013 r.

Kontrola wykazała istotne nieprawidłowości w zakresie zarządzania należnościami finansowymi. Dotyczyły one przede wszystkim procesu odzyskiwania należności, a także stosowania ulg w ich spłacie. W okresie objętym kontrolą w ANR nastąpił 20% wzrost należności zaległych – do 1.363 mln zł.

Stwierdzono istotne nieprawidłowości w zakresie udzielania ulg w spłacie należności, które polegały na nieprzestrzeganiu uregulowań prawnych – zarówno powszechnie obowiązujących, jak i wewnętrznych – przy odraczaniu terminów spłaty i rozkładaniu należności na raty. Niektóre ze stwierdzonych nieprawidłowości polegające na dowolności postępowania oraz braku lub ograniczonej jawności postępowania świadczą o istnieniu mechanizmów korupcyjnych znacząco zwiększających ryzyko korupcji. Ponadto niezgodnie z przepisami ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa dokonywano cesji praw i obowiązków wynikających z umów dzierżawy na osoby trzecie.

W zakresie ewidencjonowania i sporządzania sprawozdawczości dotyczącej należności nie w pełni przestrzegano obowiązujących zasad dotyczących bieżącego prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz konieczności aktualizowania wartości nieściągalnych należności. Nieprawidłowo też sporządzano roczne sprawozdania finansowe w zakresie zaległych należności, znacznie zawyżając ich wartość.

W badanym okresie wzrosły należności zaległe Agencji, czego głównym powodem było obowiązkowe naliczanie odsetek od kwot głównych należności, które powstały przed tym okresem. Niska ściągalność należności Agencji związana była przede wszystkim z przewlekłością i niewielką skutecznością postępowań egzekucyjnych. Stwierdzono również występowanie opóźnień w wysyłaniu do dłużników wezwań do zapłaty należności.

Ujawniono również przypadki nieprzestrzegania obowiązujących wytycznych oraz instrukcji przy zawieraniu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości rolnych.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości NIK wskazała na potrzebę podjęcia przez Prezesa ANR skutecznych działań mających na celu usprawnienie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów w zakresie zarządzania należnościami, dotyczących w szczególności udzielania ulg w ich spłacie oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdawczości.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła także uwagę na niezgodność przepisów wewnętrznych ANR (zarządzenia, wytyczne) z przepisami ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. Przepisy wewnętrzne dopuszczały przeniesienie dzierżawy w postaci cesji na osoby trzecie⁴², natomiast przepisy ww. ustawy pozwalają wydzierżawić mienie wchodzące w skład Zasobu WRSP tylko po przeprowadzeniu przetargu ofert pisemnych lub publicznego przetargu ustnego. W ocenie NIK dokonywanie cesji praw i obowiązków z umowy dzierżawy z pominięciem uregulowań ww. ustawy było działaniem niezgodnym z obowiązującym prawem. Wyniki kontroli potwierdzają zasadność wniosku skierowanego do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi po kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w 2013 r.⁴³.

7.2. Kontrola nr P/13/195 przeprowadzona w Agencji Nieruchomości Rolnych, dotycząca sprzedaży nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przez Oddziały Terenowe Agencji Nieruchomości Rolnych w Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu, obejmująca okres od 1 stycznia 2011 r. do 30 kwietnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, sprzedaż nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w latach 2011–2013 (do 30.04) przez Oddziały Terenowe Agencji Nieruchomości Rolnych w Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu.

Przeprowadzanie przez Oddziały Agencji postępowań dotyczących sprzedaży nieruchomości oraz zabezpieczanie interesu Skarbu Państwa w zawieranych umowach były zgodne z obowiązującymi przepisami.

Skala i charakter nieprawidłowości dotyczących przygotowania i przeprowadzania postępowań przetargowych oraz zawierania umów sprzedaży nieruchomości rolnych, nie miały istotnego wpływu na prawidłowość rozdysponowania gruntów Zasobu.

Zgodnie z procedurami dokonywano wyboru kandydatów na nabywców nieruchomości oraz podejmowano decyzje dotyczące korzystania z przysługujących uprawnień w zakresie prawa pierwokupu i nabycia nieruchomości na wtórnym rynku obrotu gruntami.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- niezapewnieniu rzetelnej realizacji zadań Agencji w zakresie poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych oraz przeciwdziałania nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych, podczas dokonywania wyboru nieruchomości rolnych Zasobu do sprzedaży. Skontrolowane Oddziały nie posiadały informacji o strukturze obszarowej gospodarstw rolnych w gminach, którą zgodnie z Wytycznymi Prezesa ANR należy brać pod uwagę przy ustalaniu powierzchni sprzedawanych nieruchomości. Określając nieruchomość do sprzedaży Oddziały nie uwzględniały zróżnicowania wielkości gospodarstw rolnych. Oferty przygotowywano przede wszystkim na podstawie doświadczenia pracowników terenowych Agencji oraz ogłaszanej przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa średniej powierzchni gospodarstw w województwie.

⁴² W tym m.in. na osoby bliskie dzierżawcy, w przypadku przejęcia gospodarstwa rolnego w związku z uzyskaniem przez niego uprawnień do emerytury lub renty.

⁴³ Informacja o wynikach kontroli „Gospodarowanie Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa przez Agencję Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Poznaniu”, nr ewid. 47/2013/P12164/LPO. Wniosek dotyczył podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu określenia przesłanek, których spełnienie upoważniałoby – w uzasadnionych przypadkach – do wstąpienia osób trzecich w prawa dzierżawcy.

- Niedokumentowaniu działań dotyczących wyboru nieruchomości rolnych Zasobu do sprzedaży. Oddziały gospodarując majątkiem Skarbu Państwa, nie zapewniały niezbędnej przejrzystości działań. Niedokumentowanie typowania nieruchomości stanowi rodzaj mechanizmu korupcyjnego sprzyjającego dowolności postępowania.
- Niemonitorowaniu przez Oddziały wtórnego rynku obrotu gruntami rolnymi oraz niedokonywaniu analiz wpływu niekorzystania z prawa pierwokupu i nabycia nieruchomości rolnych na realizację zadań Agencji.

Ustalenia kontroli wskazały na koncentrację zakupów nieruchomości na wtórnym rynku, co w konsekwencji może prowadzić do nadmiernej koncentracji własności nieruchomości rolnych. Zjawisko to jest niezgodne z założeniami polityki rolnej państwa. Kontrolowane Oddziały, zgodnie z wytyczną Prezesa ANR w ograniczonym zakresie korzystały z prawa pierwokupu i nabycia nieruchomości rolnych na wtórnym rynku obrotu. Przyczynami rezygnacji z zakupu nieruchomości były m.in. czynniki ekonomiczne: wysokość cen transakcyjnych, obciążenia hipoteką oraz wpisane w dziale III ksiąg wieczystych umowy dzierżawy i pożyczek.

NIK nie stwierdziła przypadku zakupu przez cudzoziemców nieruchomości od rolników, którzy nabyli je od Agencji w przetargu ograniczonym. Cudzoziemcy z Europejskiego Obszaru Gospodarczego nabywali natomiast udziały spółek z kapitałem polskim, które są właścicielami nieruchomości rolnych. Na tę czynność nie jest wymagane zezwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych, stosownie do wymagań art. 8 ust. 2 ustawy ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (nnpc)⁴⁴. W Oddziale w Szczecinie w okresie objętym kontrolą cudzoziemcy nabyli 23 ha gruntów, a spółki z mniejszościowym udziałem kapitału zagranicznego w przetargach nieograniczonych zakupiły 2.955 ha. Po nieskorzystaniu przez Oddział z prawa pierwokupu lub prawa nabycia, cudzoziemcy nabyli udziały spółek z o.o., będących właścicielami 4.577 ha. Obowiązujące regulacje prawne są niewystarczające dla ewidencjonowania przez Ministra Spraw Wewnętrznych transakcji nabywania przez cudzoziemców udziałów spółek będących właścicielami nieruchomości rolnych. W szczególności przepisy nie nakładają obowiązku zgłaszania do Krajowego Rejestru Sądowego informacji niezbędnych do rejestrowania przez Ministra Spraw Wewnętrznych transakcji nabycia przez cudzoziemców, udziałów spółek z o.o. będących właścicielami nieruchomości rolnych. Analizując procesy zachodzące na rynku wtórnym nieruchomości NIK ustaliła, że w latach 2011–2012 powierzchnia nieruchomości należących do spółek z o.o., w których większościowe udziały nabyli cudzoziemcy reprezentujący głównie kapitał: holenderski, duński oraz luksemburski, wyniosła na terenie województwa dolnośląskiego – 1.579,9 ha, a w województwie zachodniopomorskim – 4.576,9 ha. Brak przekazywania do KRS informacji o posiadaniu nieruchomości rolnych przez spółki, w których cudzoziemcy nabyli udziały powodował, iż Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie otrzymywało danych, które zgodnie z ustawą nnpc niezbędne są do rejestracji takich transakcji. W zatwierdzanych corocznie przez Sejm RP sprawozdaniach Ministra Spraw Wewnętrznych z realizacji ustawy nnpc wykazano, że powierzchnia transakcji w ww. okresie wyniosła: w województwie dolnośląskim – 397,0 ha, a w zachodniopomorskim – 1.505,7 ha, tj. 3 – 4 krotnie mniej niż ustalono w toku kontroli.

⁴⁴ Dz.U. z 2004 r. Nr 167, poz. 1758 ze zm.

II. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa ANR w dniu 22 kwietnia 2014 r. Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniu pokontrolnym przedstawiła Prezesowi Agencji Nieruchomości Rolnych ocenę wykonania w 2013 r. planu finansowego Agencji. W wystąpieniu NIK wносиła o zwiększenie nadzoru nad działalnością dyrektorów oddziałów terenowych Agencji w zakresie rzetelnego planowania wydatków Zasobu WRSP dotyczących utrzymania zasobów mieszkaniowych, wydatków na inwestycje i remonty mienia Zasobu oraz wydatków na utrzymanie mienia niezagospodarowanego. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Agencji poinformował o zobowiązaniu dyrektorów oddziałów terenowych ANR do: rzetelnego określania zadań w zakresie utrzymania zasobu mieszkaniowego oraz inwestycji i remontów w Zdobie WRSP w roku, którego dotyczy plan finansowy; starannego przewidywania rocznych wydatków Zasobu WRSP związanych z utrzymaniem zasobów mieszkaniowych, wydatków na inwestycje i remonty oraz wydatków na utrzymanie mienia niezagospodarowanego.

Załączniki

Załącznik 1. Wykonanie planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2013 r.*

CZĘŚĆ A

Poz.	Treść	2012 r.	2013 r.			
		Wykonanie	Plan wg zmiany ustawy budżetowej z dnia 27.09.2013 r.	Wykonanie	kol. 5 / kol. 3	kol. 5 / kol. 4
1	2	3	4	5	6	7
I	PRZYCHODY OGÓŁEM	3 944 039	3 840 400	4 366 812,6	110,7	113,7
1.	Przychody własne	3 944 039	3 840 400	4 366 812,6	110,7	113,7
1.1.	Przychody ze sprzedaży mienia Zasobu	2 821 815	3 062 400	3 506 405,4	124,3	114,5
1.2.	Przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu	517 678	540 000	477 860,3	92,3	88,5
1.3.	Inne przychody z gospodarowania mieniem Zasobu	128 758	66 000	77 395,5	60,1	117,3
1.4.	Przychody finansowe	461 443	172 000	305 151,4	66,1	177,4
1.4.1.	– odsetki	209 703	137 000	219 085,7	104,5	159,9
1.4.2.	– dywidendy	5 000	5 000	5 380,0	107,6	107,6
1.4.3.	– inne	246 740	30 000	80 685,7	32,7	269,0
1.5.	Pozostałe przychody	14 345		0,0	0,0	
II	KOSZTY OGÓŁEM	2 769 875	2 359 450	2 954 565,1	106,7	125,2
1.	Przekazy zewnętrzne	1 982 819	1 510 600	1 956 847,8	98,7	129,5
1.1.	Różnica między środkami uzyskanymi z gospodarowania Zasobem w danym roku obrotowym a środkami wydatkowanymi na realizację zadań obciążających mienie Zasobu	1 841 781	1 359 500	1 806 682,6	98,1	132,9
1.2.	Zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego	111 261	151 100	150 165,2	135,0	99,4
1.3.	Rozliczenie wykupu obligacji wyemitowanych przez Ministra Finansów w celu zwiększenia funduszy własnych i rezerw BGŻ	29 777		0,0	0,0	
2.	Środki na koszty funkcjonowania Agencji	154 764	263 850	263 252,0	170,1	99,8
3.	Koszty gospodarowania mieniem Zasobu, z tego:	632 292	585 000	734 465,3	116,2	125,5
3.1.	– amortyzacja	90 219	90 000	76 293,9	84,6	84,8
3.2.	– materiały i energia	19 176	13 000	6 356,3	33,1	48,9
3.3.	– usługi obce	87 558	135 000	67 370,6	76,9	49,9
3.4.	– wynagrodzenia (z narzutami)	82 455		0,0	0,0	
3.4.1.	– wynagrodzenia	68 421		0,0	0,0	
3.4.2.	– świadczenia społeczne	0		0,0	0,0	
3.4.3.	– FUS	10 918		0,0	0,0	
3.4.4.	– Fundusz Pracy	1 162		0,0	0,0	
3.4.5.	– inne świadczenia na rzecz pracowników	1 954		0,0	0,0	
3.5.	– bezzwrotna pomoc finansowa dla jednostek sektora finansów publicznych	42 565	35 000	27 026,6	63,5	77,2
3.6.	– bezzwrotna pomoc finansowa dla pozostałych jednostek	6 556	5 000	3 493,8	53,3	69,9
3.7.	– pozostałe koszty rodzajowe	9 228	15 000	5 665,3	61,4	37,8
3.8.	– pozostałe koszty operacyjne	135 653	110 000	93 120,4	68,6	84,7
3.9.	– podatki i opłaty	56 423	65 000	51 708,2	91,6	79,6
3.10.	– koszty finansowe	102 459	117 000	403 430,2	393,7	344,8
3.10.1.	– płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0		0,0		
3.10.2.	– inne	102 459	117 000	403 430,2	393,7	344,8
III	WYNIK (I – II)	1 174 164	1 480 950	1 412 247,5	120,3	95,4

IV	LIMIT PORĘCZEŃ I GWARANCJI KREDYTOWYCH	0	10 000	0,0		0,0
V	WYDATKI MAJĄTKOWE (zakup gruntów w ramach pierwokupu i wykupu)	16 140	30 000	12 195,9	75,6	40,7
VI	ŚREDNIOROCZNA LICZBA ZATRUDNIONYCH (w przeliczeniu na pełne etaty)	1 109		0,0	0,0	
	ZALICZKI NADWYŻKI za 2013 rok (w tys. zł) termin	2012	2013			
	30.04.	150 000	100 000	100 000,0	66,7	100,0
	31.07.	150 000	150 000	150 000,0	100,0	100,0
	31.10.	400 000	200 000	200 000,0	50,0	100,0
	10.12.	762 850	901 300	901 300,0	118,1	100,0
	rozliczenie zaliczki do przekazania w roku następnym	378 931	8 200	455 382,6	120,2	5 553,4

CZĘŚĆ B. Dane uzupełniające

Poz.	Treść	2012 r.		2013 r.		
		Wykonanie	Plan wg zmiany ustawy budżetowej z dnia 27.09.2013 r.	Wykonanie	kol. 5 / kol. 3	kol. 5 / kol. 4
1	2	3	4	5	6	7
I	STAN ŚRODKÓW NA POCZĄTEK OKRESU	297 043	433 131	433 131,4	145,8	100,0
II	WPLYWY Z ZAGOSPODAROWANIA MIENIA ZASOBU	2 573 820	2 196 761	2 488 489,1	96,7	113,3
1.	Ze sprzedaży mienia Zasobu	2 023 864	1 700 261	1 898 664,4	93,8	111,7
2.	Z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu	485 291	461 500	527 709,5	108,7	114,3
3.	Inne z działalności w zakresie gospodarowania i rozporządzania mieniem Zasobu, w tym:	64 665	35 000	62 115,2	96,1	177,5
3.1.	– odsetki od środków na rachunkach bankowych	29 215	17 000	19 174,6	65,6	112,8
III	WYDATKI OGÓLEM	2 437 993	2 525 693	2 372 692,7	97,3	93,9
1.	Przekazy zewnętrzne, z tego:	1 915 084	1 854 043	1 854 042,5	96,8	100,0
1.1.	– wpłata do budżetu państwa	1 717 598	1 730 232	1 730 231,6	100,7	100,0
1.1.1.	– wpłata za rok poprzedni	224 971	378 932	378 931,6	168,4	100,0
1.1.2.	– zaliczki za rok bieżący	1 462 850	1 351 300	1 351 300,0	92,4	100,0
1.1.3.	– wpłata do budżetu państwa z tytułu rozliczenia wykupu obligacji wyemitowanych przez Ministra Finansów w celu zwiększenia funduszy własnych i rezerw BGŻ	29 777		0,0	0,0	
1.2.	– zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego	197 486	123 811	123 810,9	62,7	100,0
2.	Środki na koszty funkcjonowania Agencji	154 574	263 850	263 442,0	170,4	99,8
3.	Wydatki w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu, z tego:	368 335	407 800	255 208,2	69,3	62,6
3.1.	– inwestycje i remonty	51 779	101 000	47 851,0	92,4	47,4
3.1.1.	– inwestycje i remonty dotyczące mienia Zasobu	35 434	71 000	36 980,5	104,4	52,1
3.1.2.	– realizacja ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	16 345	30 000	10 870,5	66,5	36,2
3.2.	– bezzwrotna pomoc finansowa	51 570	40 000	32 077,0	62,2	80,2
3.3.	– utrzymanie zasobów mieszkaniowych	865	1 300	524,8	60,7	40,4
3.4.	– utrzymanie mienia niezagospodarowanego	44 245	73 000	50 440,2	114,0	69,1
3.5.	– wydatki związane z rozdysponowaniem mienia	38 939	72 500	37 717,3	96,9	52,0

3.6.	– pozostałe wydatki, z tego:	91 122	120 000	86 598,0	95,0	72,2
3.6.1.	– wsparcie programu restrukturyzacji strategicznych spółek hodowlanych	0		0,0		
3.6.2.	– wpłaty do US z tytułu VAT	68 521	65 000	47 942,0	70,0	73,8
3.6.3.	– inne wydatki	22 601	55 000	38 656,0	171,0	70,3
3.7.	– wydatki dotyczące Jednostek Gospodarowania Zasobu	89 815		0,0	0,0	
IV	RÓŻNICA WPŁYWÓW I WYDATKÓW (II– III)	135 827	-328 932	115 796,4	85,3	-35,2
1.	Różnica wpływów i wydatków do odprowadzenia w roku następnym	378 931	8 200	455 382,6	120,2	5 553,4
V	POZOSTAŁE PRZEPLYWY	261	-5 000	12,4	4,7	-0,2
1.	Splata pożyczek	261	5 000	12,4	4,8	0,2
2.	Udzielenie pożyczek	0	-5 000	0,0		0,0
3.	Pozostałe rozrachunki	0	-5 000	0,0		0,0
VI	STAN ŚRODKÓW NA KONIEC OKRESU	433 131	99 199	548 940,2	126,7	553,4
	ZASILENIE FUNDUSZU REKOMPENSACYJNEGO (w tys. zł)	2012				
	wpłata za IV kwartał, płatna do końca stycznia roku następnego	90 036	13 450	3 810,9	4,2	28,3
	wpłata za I kwartał	17 450	20 000	20 000,0	114,6	100,0
	wpłata za II kwartał	20 000	50 000	50 000,0	250,0	100,0
	wpłata za III kwartał	70 000	50 000	50 000,0	71,4	100,0

CZĘŚĆ C Informacje dodatkowe

Poz.	Treść	2012 r.		2013 r.		
		Wykonanie	Plan wg zmiany ustawy budżetowej z dnia 27.09.2013 r.	Wykonanie	kol. 5 / kol. 3	kol. 5 / kol. 4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	430 349	99 199	548 438,1	127,4	552,9
1.1.	– depozyty overnight (O/N)	256 349	99 199	170 438,1	66,5	171,8
1.2.	– depozyty terminowe	174 000		378 000,0	217,2	

* Dane według sprawozdań Rb – 35 i Rb – 40 z dnia 24 lutego 2014 r.

Załącznik 2. Wykonanie planu finansowego Agencji Nieruchomości Rolnych w 2013 r.*

CZĘŚĆ A

Poz.	Treść	2012 r.	2013 r.			
		Wykonanie	Plan wg zmiany ustawy budżeto- wej z dnia 27.09.2013 r.	Wykonanie	kol. 5 / kol. 3	kol. 5 / kol. 4
1	2	3	4	5	6	7
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU:			0,0		
1.	Środki obrotowe, w tym:		129 419	131 377,6		101,5
1.1.	Środki pieniężne	113 524	124 327	124 327,0	109,5	100,0
1.2.	Należności	4 610	4 772	4 168,2	90,4	87,3
2.	Zobowiązania, w tym:	21 218	158 903	158 903,3	748,9	100,0
2.1.	– wymagalne	0	5	5,1		102,0
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	143 990	270 850	289 504,5	201,1	106,9
1.	Przychody z prowadzonej działalności	-10 774	7 000	26 252,5	-243,7	375,0
2.	Dotacje z budżetu, w tym:			0,0		
2.1.	– podmiotowa			0,0		
3.	Pozostałe przychody	154 764	263 850	263 252,0	170,1	99,8
III	KOSZTY OGÓŁEM	150 661	263 850	265 269,3	176,1	100,5
1.	Koszty funkcjonowania	150 661	263 850	265 269,3	176,1	100,5
1.1.	– Amortyzacja	4 365	9 000	4 948,6	113,4	55,0
1.2.	– Materiały i energia	4 407	14 100	10 535,1	239,1	74,7
1.3.	– Remonty	1 381	4 400	3 010,5	218,0	68,4
1.4.	– Pozostałe usługi obce	12 141	28 000	20 144,1	165,9	71,9
1.5.	– Wynagrodzenia, z tego:	96 997	161 050	160 393,2	165,4	99,6
1.5.1.	– osobowe	96 375	156 300	155 767,7	161,6	99,7
1.5.2.	– bezosobowe	0	4 750	4 625,5		97,4
1.5.3.	– pozostałe	622		0,0	0,0	
1.6.	– Składki na ubezpieczenie społeczne	14 372	25 900	24 388,5	169,7	94,2
1.7.	– Składki na Fundusz Pracy	1 737	3 700	2 716,8	156,4	73,4
1.8.	– Składki na Fundusz Emerytur	0		0,0		
1.8.	Pomostowych	0		0,0		
1.9.	– Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0		0,0		
1.10.	– Pozostałe koszty funkcjonowania	15 261	17 700	39 132,5	256,4	221,1
2.	Koszty realizacji zadań, w tym:			0,0		
2.1.	– środki przekazane innym podmiotom			0,0		
3.	Pozostałe koszty, w tym:	0		0,0		
3.1.	– środki na wydatki majątkowe	0		0,0		
IV	WYNIK BRUTTO (II – III)	-6 671	7 000	24 235,2	-	346,2
V	OBOWIAZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	120 929		26 367,3	21,8	
1.	Podatek dochodowy od osób prawnych	0		0,0		
2.	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego	120 929		26 367,3	21,8	
VI	WYNIK NETTO (IV – V)	-127 600	7 000	-2 132,1	1,7	-

VII	DOTACJE Z BUDŻETU			0,0		
1.	Dotacje ogółem, z tego:			0,0		
1.1.	– podmiotowa			0,0		
1.2.	– przedmiotowa			0,0		
1.3.	– celowa			0,0		
1.4.	– celowa (na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące)			0,0		
1.4.1.	w tym: na współfinansowanie			0,0		
1.5.	– na inwestycje i zakupy inwestycyjne			0,0		
1.6.	– majątkowe			0,0		
1.6.1.	w tym: na współfinansowanie			0,0		
VIII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE	3 465	7 100	6 931,1	200,0	97,6
IX	ŚRODKI PRYZNANE INNYM PODMIOTOM	0		0,0		
1.	Środki z Unii Europejskiej przekazane dla:			0,0		
1.1.	– jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych			0,0		
1.2.	– jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych			0,0		
2.	Dopłaty do oprocentowania odsetek od kredytów			0,0		
3.	Środki przekazane na realizację zadań bieżących			0,0		
3.1.	– dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych			0,0		
3.2.	– dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych			0,0		
4.	Środki przekazane na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych			0,0		
4.1.	– jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych			0,0		
4.2.	– jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych			0,0		
X	STAN NA KONIEC ROKU:			0,0		
1.	Środki obrotowe, w tym:		14 800	34 692,7		234,4
1.1.	Środki pieniężne	124 327	12 095	32 782,5	26,4	271,0
1.2.	Należności	4 772	2 400	1 260,0	26,4	52,5
2.	Zobowiązania	158 903	37 900	68 650,8	43,2	181,1
2.1.	– wymagalne	5		0,0	0,0	

CZĘŚĆ B

Poz.	Treść	2012 r.	2013 r.			
		Wykonanie	Plan wg zmiany ustawy budżetowej z dnia 27.09.2013 r.	Wykonanie	kol. 5 / kol. 3	kol. 5 / kol. 4
		w tysiącach złotych			w %	
1	2	3	4	5	6	7
I	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK ROKU	113 498	124 124	124 124,0	109,4	100,0
II	DOCHODY	161 769	270 850	270 190,5	167,0	99,8
1.	Dotacje ogółem, z tego:	0		0,0		
1.1.	– podmiotowa	0		0,0		
1.2.	– przedmiotowa	0		0,0		
1.3.	– celowa	0		0,0		
1.4.	– celowa (na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące), w tym na współfinansowanie	0		0,0		
1.5.	– celowa (na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe), w tym na współfinansowanie	0		0,0		
1.6.	– na inwestycje i zakupy inwestycyjne	0		0,0		
2.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	0		0,0		
3.	Pozostałe dochody	161 769	270 850	270 190,5	167,0	99,8
III	WYDATKI	151 143	382 879	361 532,1	239,2	94,4
1.	Wydatki na funkcjonowanie, z tego:	147 199	254 850	233 727,1	158,8	91,7
1.1.	Materiały i energia		14 100	10 311,1		73,1
1.2.	Remonty		4 400	3 045,7		69,2
1.3.	Pozostałe usługi obce		28 000	19 842,0		70,9
1.4.	Wynagrodzenia		161 050	159 633,5		99,1
1.4.1.	– osobowe		156 300	155 061,3		99,2
1.4.2.	– bezosobowe		4 750	4 572,2		96,3
1.4.3.	– pozostałe			0,0		
1.5.	Składki na ubezpieczenie społeczne		25 900	23 248,2		89,8
1.6.	Składki na Fundusz Pracy		3 700	2 632,6		71,2
1.7.	Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych			0,0		
1.8.	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań			0,0		
1.9.	Pozostałe wydatki na funkcjonowanie		17 700	15 014,0		84,8
2.	Wydatki majątkowe	3 944	7 100	6 876,4	174,4	96,9
3.	Wydatki na realizację zadań			0,0		
4.	Środki przyznane innym podmiotom			0,0		
5.	Pozostałe wydatki		120 929	120 928,6		100,0
IV	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC ROKU (I+II–III)	124 124	12 095	32 782,4	26,4	271,0

CZĘŚĆ D. Dane uzupełniające

Poz.	Treść	2012 r.	2013 r.			
		Wykonanie	Plan wg zmiany ustawy budżetowej z dnia 27.09.2013 r.	Wykonanie	kol. 5 / kol. 3	kol. 5 / kol. 4
		w tysiącach złotych			w %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zobowiązania wg wartości nominalnej	158 903		0,0	0,0	
1.1.	Papiery wartościowe	0		0,0		
1.2.	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:	0		0,0		
	– sektora finansów publicznych	0		0,0		
	– pozostałych	0		0,0		
1.3.	Depozyty	0		0,0		
1.4.	Zobowiązania wymagalne	5		0,0		

CZĘŚĆ E. Dane uzupełniające

Poz.	Treść	2012 r.	2013 r.			
		Wykonanie	Plan wg zmiany ustawy budżetowej z dnia 27.09.2013 r.	Wykonanie	kol. 5 / kol. 3	kol. 5 / kol. 4
		w tysiącach złotych			w %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	124 295	12 095	32 780,4	26,4	271,0
1.1.	– depozyty overnight (O/N)	14 295	12 095	32 780,4	229,3	271,0
1.2.	– depozyty terminowe	110 000		0,0	0,0	

* Dane według sprawozdań Rb – 35 i Rb – 40 z dnia 24 lutego 2014 r.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia*

Wyszczególnienie	2012 r.			2013 r.					kol. 9:4
	Wykonanie			Plan		Wykonanie			
	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 etat	Zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	Wynagrodzenia	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 etat	
	etaty	tys. zł	zł	etaty	tys. zł	etaty	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Agencja z jgZ	2 148	159 911	6 204						
w tym:									
Agencja	1 039	96 375	7 730		156 300	1 855	155 767	6 998	90,5
w tym:									
Biuro Prezesa	188	23 345	10 348			189	25 817	11 383	110,0
w tym:									
– Prezes	1,1	272*)	20 575			1	249*)	20 727	100,7
– Wiceprezes	1	239*)	19 936**)			1	210*)	17 468	87,6
– Główny Księgowy	1	253*)	21 053**)			1	265*)	22 071**)	104,8
OT ANR	851	73 030	7 151			1 666	129 950	6 500	90,8
jgZ	1 109	63 536	4 774						

* wynagrodzenie bez nagród jubileuszowych, odpraw i ekwiwalentu za urlop

** przeciętne wynagrodzenie bez nagrody rocznej wynosiło:

– dla Wiceprezesa w 2012 r. – 18.270,00 zł,

– dla Głównego Księgowego w 2012 r. – 19.386,00 zł, w 2013 r. – 19.648,00 zł.

Załącznik 5. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
8. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Sejmowa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi
10. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
11. Minister Finansów
12. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
13. Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych